

Nr 97.

Ankom till Riksdagens kansli den 24 maj 1910 kl. 11 f. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående
efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter Emma
Kristina Moberg från Ljungby socken.*

(3:e Afd.)

Uti en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling öfverlämnad proposition (nr 218) af den 29 april 1910 har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att kronans rätt till danaarf efter Emma Kristina Moberg från Ljungby socken af Kalmar län må efterskänkas till förmån för Svante Karlsson från Ölfvingstorp.

Departementschefen har i ämnet till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

*Departements-
chefens
yttrande.*

»Den 16 mars 1905 afled färgaren Johannes Moberg från Ölfvingstorp i Ljungby socken af Kalmar län, efterlämnande såsom enda stärbhusdelägare sin syster, ogifta Emma Kristina Moberg. Den 20 i samma månad afled jämväl Emma Kristina Moberg utan att efterlämna kända arfvingar.

Enligt den 15 juni 1905 efter Johannes Moberg och Emma Kristina Moberg förrättade bouppteckningar utgjorde behållna kvarlåtenskapen efter den förre 3,068 kronor 59 öre och efter den senare 3,140 kronor 31 öre. I sistnämnda belopp ingick hela behållningen efter Johannes Moberg.

Nu har i en till Kungl. Maj:t ställd skrift landtbrukaren John Ödman i Ölfvingstorp, med förmälan att Johannes Moberg efterlämnat

en den 12 september 1889 utom äktenskapet född son, Svante Karlsson, för hvilken sökanden af Södra Møre häradsrätt förordnats till förmyndare, i underdånighet anhållit, att statsverkets rätt till danaarf efter Emma Kristina Moberg måtte till så stor del, som motsvarade Johannes Mobergs kvarlåtenskap, efterskänkas till förmån för den sistnämndes son Svante Karlsson. Till stöd härför har sökanden anfört, att Johannes Moberg uppfostrat och öppet erkänt Svante Karlsson såsom sitt barn, med uttalande upprepade gånger af den försäkran, att sonen skulle erhålla allt hvad Moberg vid sin död efterlämnade. Tillika har sökanden framhållit, att Svante Karlsson, hvilkens moder, pigan Mathilda Karlsson från Ölfvingstorp, afidit före Johannes Moberg, syntes, enär han vore till förståndet klen utrustad, äga mycket små utsikter att i framtiden försörja sig själf utan kommunens betungande.

Vid ansökningen hafva fogats *dels* ett af vice pastorn i Ljungby församling V. Hellsten afgifvet intyg, däri Hellsten uttalat sin förvissning om att »arbetaren Svante (Karlsson) Moberg, född den 12 september 1889», vore son till ofvanbemälda Johannes Moberg, *dels ock* protokoll öfver ett på sökandens begäran, för bestyrkande däraf att Johannes Mobergs vilja varit, att all hans kvarlåtenskap skulle tillfalla hans oäkta son Svante Karlsson, inför Södra Møre häradsrätt den 11 februari 1907 hållet vittnesförhör för dödsfalls skull med landtbrukaren August Jonsson, änkan Emma Fransén och skräddaren Per Nilsson, alla i Ölfvingsstorp, vid hvilket förhör

August Jonsson förmält: att Johannes Moberg vid flera tillfällen erkänt, att han vore fader till Svante Karlsson; att Moberg ensam bekostat Karlssons uppehälle och uppfostran samt för hans räkning i en lifrätteanstalt låtit insätta etthundra kronor; att en dag 1895 Moberg anmodat vittnet att hos vederbörande pastor göra framställning därom, att Karlsson i kyrkoboken antecknades såsom Mobergs son; att Moberg ansett, att Karlsson genom en dylik anteckning skulle erhålla arfsrätt såsom äkta barn efter Moberg; att tjänstgörande pastorn förklarat sig icke kunna endast på vittnets begäran göra nämnda anteckning i kyrkoboken; att vid flera tillfällen Moberg yttrat till vittnet, att vid hans död all hans kvarlåtenskap skulle tillfalla Karlsson; att någon dag kort före Mobergs död, då vittnet framkastat den förmodan, att Moberg komme att efterlämna någon förmögenhet, Moberg upprepat, att allt hvad han ägde skulle tillfalla Svante Karlsson, hvilken af Moberg kallades »Sven»;

Emma Fransén berättat: att vittnet vårdat Svante Karlsson, sedan denne var två år gammal; att Moberg under hela denna tid bekostat

Karlssons uppehålle; att Moberg förklarar, att han vore fader till Svante Karlsson, hvilken af Moberg kallades »Sven»; att vid flera tillfällen jämväl under sin sista sjukdom Moberg yttrat, att vid hans död all hans egendom skulle tillfalla hans son Sven eller Svante Karlsson; att vid några af dessa tillfällen vittnet Per Nilsson varit närvarande; samt att Moberg för vittnet omtalat, att Karlsson skulle ärfva Moberg, enär Moberg låtit anteckna Karlsson såsom sin son i kyrkoboken; och

Per Nilsson afgifvit enahanda vittnesmål som Emma Fransén.

På grund af nådig remiss har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Kalmar län afgifvit utlåtande och därvid tillika öfverlämnat yttrande af kronofogden i Södra Möre härads fögderi Edv. Erikson, hvilken, med vitsordande af de förhållanden, hvarå ansökningen grundade sig, tillstyrkt bifall till densamma.

För egen del har Kungl. Maj:ts befallningshafvande anført, att, som af handlingarna framginge, att Johannes Moberg i lifstiden erkänt Svante Karlsson vara sin son samt att denne vore medellös och saknade förmåga att fullständigt försörja sig själf, Kungl. Maj:ts befallningshafvande funne sig böra förorda bifall till förevarande ansökning.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har jämväl afgifvit underdånigt utlåtande och därvid till en början meddelat, att ämbetet låtit indrifva samt den 13 augusti 1909 till statskontoret levererat behållningen i boet efter Emma Kristina Moberg, utgörande, efter afdrag af till ämbetet utanordnad aktoratsprovision, 3,079 kronor 97 öre, enligt till ämbetet afgifven redovisning.

Vidare har advokatfiskalsämbetet anført, att ämbetet väl funne, att de till stöd för ansökningen åberopade handlingarna förlänade stor sannolikhet åt antagandet, att Svante Karlsson vore Johannes Mobergs son, liksom ämbetet funne samma handlingar ådagalägga, att det varit Johannes Mobergs afsikt, att hans kvarlåtenskap skulle tillfalla Svante Karlsson. Ehuru sålunda skäl talade för bifall till framställningen, tvekade ämbetet att tillstyrka framställningen i dess helhet, då det icke blifvit påvisadt, att Svante Karlsson, som innevarande år uppnådde 21 års ålder, skulle vara helt och hållet oförmögen att försörja sig själf, utan tvärtom af handlingarna syntes framgå, att Karlsson förmådde genom eget arbete bidraga till sitt uppehålle. Däremot ansåge ämbetet skäligt, att Svante Karlsson finge tillgodonjuta någon del, exempelvis en tredjedel, af den i Emma Kristina Mobergs kvarlåtenskap upptagna behållningen efter Johannes Moberg.

På grund häraf hemställde advokatfiskalsämbetet, att Kungl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition om efterskänkande, till förmån

för ofvanbemälda Svante Karlsson, af 1,000 kronor utaf kvarlåtenskapen efter Emma Kristina Moberg.

Af hvad i ärendet blifvit upplyst synes mig framgå, att Svante Karlsson är son till Johannes Moberg äfvensom att Mobergs afsikt varit, att all hans efterlämnade kvarlåtenskap skulle efter hans död tillfalla hans bemälda son. Vid sådant förhållande och då enligt hvad af handlingarna inhämtas, Svante Karlsson är medellös och saknar förmåga att fullständigt försörja sig själf, anser jag mig böra tillstyrka bifall till den underdåniga ansökningen i dess helhet; och torde Svante Karlsson böra förklaras berättigad att erhålla jämväl det belopp 11 kronor 38 öre, hvarmed den förefintliga behållningen i boet efter Emma Kristina Moberg öfverskjuter hvad som motsvarar Johannes Mobergs kvarlåtenskap.»

På grund af hvad sålunda anförts hemställde departementschefen om aflåtande till Riksdagen af proposition i ärendet.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts för-
varande proposition.

Stockholm den 23 maj 1910.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
